

Pljevlja: 24.08.2009.

Poštovana gospođo Dešević,

Po malo ste me uplašili, ali i počastvovali, Vašim zahtjevom i željom da pročitam i, eventualno, lektorski pripoglednem Vaš stručni (naučni) rad iz oblasti psihologije, nauke koja mi je ponekad izgledala po malo mistično, kao teologija, pa čak kao nekakvo čedo religije odmetnuto od nje, da bi joj možda čak i naudilo. Uvijek mi se činilo da je psihologija nauka gdje je laiku najmanje dozvoljen pristup. Zato sam Vašem radu prišao sa izvjesnim snebivanjem, i čudnom dinstancom, da ne kažem odbojnošću, ali je ponovo pobijedila radoznalost, ona što je možda i Vas dovela na ovaj put čuda koja se pred nama otvaraju. Sad sam Vam već zahvalan, jer ste mi omogućili da se pozabavim jednom vrstom teksta kakvom nikada nijesam, a ono što sam u njemu našao ispunilo me nekim izuzetnim zadovoljstvom i nadom. Zadovoljstvom, jer sam u studiji pronašao priču koja mi djeluje uvjerljivo, a nadom – zato što mi se čini da Vaš rad otvara neki novi i jako važan iskorak u nauci u koju savremeni čovjek gleda sa posebnim očekivanjima.

Znao sam Vas dugo kao strogog profesionalca, psihologa jedinog na širokim prostorima skučenog našeg života u provinciji. Znao sam ljude koje ste vratili sa granice katastrofe i znam neke koje godinama i godinama držite u stanju komotnije živežne podnošljivosti – uprkos svemu, ali nijesam znao da nijeste puki rutiner, psiholog koji strogo sprovodi neke standardne procedure, davno naučene, još od Frojda i Junga. Sad se vidi da ste, dajući ljudima najbolji dio sebe, uspjeli da prodrete u neistražene predjele jedne mlade, ali sve potrebije nauke – kakva je psihologija.

Naravno, ne bih se usudio za bilo kakav komentar, a kamo li za ocjenu Vašega rada, ali nakon višestrukog iščitavanja studije, moje inače bogato čitalačko iskustvo mi govori (i ponavlja): „ima nešto; nešto ima!“ Odnekud mi govori nešto da se radi o vrijednom radu i jako ozbiljnoj stvari koja će pokrenuti (ili preokrenuti) cijelu jednu nauku, a onda i život, čovjeka. Vratiti mu nadu. Vi kao da ovim iz ropstva oslobađate „spasaja“ opšte prakse, onoga kome će svi kazati „pa đe si do sada?“

Sad znam, nekako sam siguran u to, da ste pronikli u najzamršenije i najtajnovitije lavirinte duše, tamo gdje su skriveni ključevi naših (bez)izlaza, a koje smo do sada primali nekako kao sudbinu, što to na neki način zaista i jeste. Ali sad znamo i to da smo gospodari sudbine, a gospodariti se dade sa krunom Vašega rada na čelenci. Umjesto drugih simbola sada će se na njoj naći psihostrukturalna formula.

Djeluje mi sasvim uvjerljivo i logično kad kažete da i psihologija mora da počiva na nekim zakonitostima, čvrstim i pravilnim sistemima, jer priroda je uredila sve – pa valjda i to. A to zašto je i ona ponekad nesigurna i zašto joj se javljaju greške i kvarovi, to je možda zato da bi dala šansu Vama i Vama sličnima, da ispravljate njene greške ili da popravljate ono što ni ona sama ne može. Zapravo, priroda Vas je dala kao dio svog sistema za intervencije i Vi ste to prepoznali.

Ako se ovaj Vaš sistem, gospođo Ljiljana, u dolazećim vremenima potvrdi u praksi, a intuicija mi govori da hoće, da mora, Vama će pripasti slava i hvala, a čovjeku lijek koji će doći iz predjela njegove duše, otkuda dolaze i još mnogi drugi važni lijekovi i divni darovi. Naravno, ko te riznice zna otvoriti, a Vi ste očito jedan od zlatnih ključara čovjekove duše. Valjda zato što Vas je u to uputio sam Bog, podarivši Vam talenat mimo druge, ali ne Vas radi – no više, upravo, radi nas drugih. Želim Vam uspjeh i sreću na tome putu, na opštu dobrobit u ovome vremenu svekolikog posrtanja. Dobro je da još uvijek ima neko ko mari za dušu, ovdje u ovom moru bezdušnika koji grabe za svim i svačim, pa nikako da zastanu, da se osvrnu, još manje da se zagledaju u sebe u svoju nutrinu, tamo gdje postoje cijeli mali rajevi.

Želim Vam svaku sreću na ovome putu našem.

Srdačno Vaš,

Zoran Raonić

književnik